

Itt vannak ők!

Dacára a hideg, szeles, épen nem tavaszi időjárásnak, a hosszú-csőrű vendég előhírnökei már márczius hó első napjaiban kezdtek mutatkozni, így első szalonkahrünköt Gödöllőről, majd azután hazánk északkeleti részeiről vet-tük! ami a vonulás ezidőszerint való roppant, szinte hihetetlen elő-rehaladottságát jelenti, ám minde-nütt csak szórványosan található a nemes hosszú-csőrű vándor. Az erdei szalonkák vonulásához képest a vízi vándoroknál némi késést tapasztalhatunk. Ugyanis az első bibiczek, kis sárszonkák (!) és szárcsák intézetünkbe csak folyó hó 11-én érkeztek, holott a bibicznek márcziusban már tojása szokott lenni. — Vadlúd, kacsza nemcsak a nagy állandó vizeken, például a Balatonon és Velencei-tón, de a folyók körül is állandóan tanyázott a tél folytán, sőt a dunai szigeteken egész télen át szürke gémekeket (*Ardea cinerea*) is láttak. Sajátságos azonban az, hogy — amint írják — az adriai szigeteken az erdei szalonka csak most kezd mutatkozni, ellenben a szegedi Fehértóról a legjobb hírek érkeznek. A *gojzer* Mátyásnapkor megszólalt és amint halljuk, *Zs. Laczi*, a „gojzerek atyamestere“, már ki is vette belőlük a vámot s különösen a lotyó-sneffronkzathoz (*Limosa*) lett volna nagy szerencséje. Van már a Fehértón kacsza és lúd is özö-nével; a kis szürke barázdabil-legető is javában illegeti a kis legyezőjét a várvavárt tavaszi madárkonczerthez, amely igazán a „jövő zenéje“ még ugyan, de érezzük már a tavasz le-hét s az igazi tavaszi napsugár nem is késztetik már sokáig.

Vegyések.

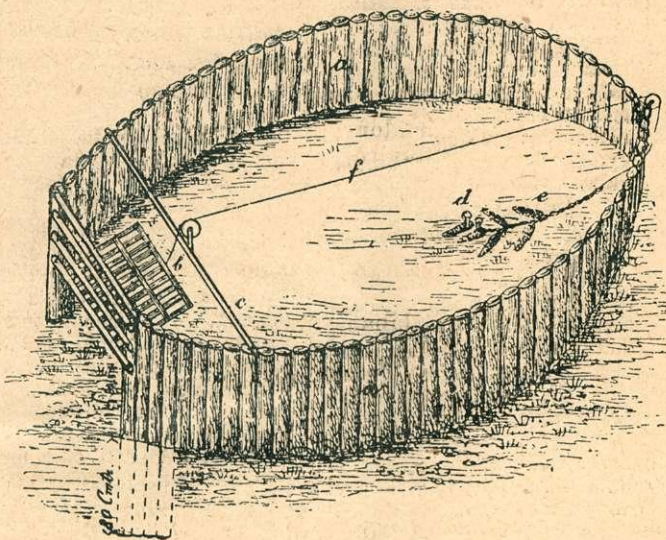
A hosszú bajuszú zöld szöcskék, mint rovarpusztítók. T. V. úr a „Természet“ f. évi XI. számában megfigyelést tett közzé, mely arról szólt, hogy a zöld szöcskék a *Vanessa Jo* hernyóit ették. Erre vonatkozólag megemlítem, hogy a *Locusták*, vagyis a nagy, hosszúbajuszú zöld szöcskék, úgy mint számos más *Locustida*, nagy rovargyilkosok. A múlt nyáron egy kertben nekem olyan pöszméte-ültetvényt mutattak, melyet egészen elleptek és félig le is kopasztottak már a pöszméte-levéldarázs (*Nematus ventricosus*) fekete bibireses, zöld hernyói. Középről nézve még mást is láttam. Volt ott vagy 30 félig megnőtt álcája a *Locusta viridissimá*-nak és egy részük jóízűen falatozott a pöszméte-hernyókból. Egyszer meg bogácsokon láttam őket hasonló munkában, csak hogy itt levéltetveket ettek. Különböztetve a *Locustidák* közt a kannibálság is uralkodik, legalább akkor, ha fog-ságba kerülnek.

Sajó K.

Fertőzési kísérletek és más élettani megfigyelések az apáczipille hernyóin. Határozottan állítható, hogy az apáczipille hernyóin bizonyos körülmények között fertőzési betegségek léphetnek fel, melyeknek lefolyása hasonló a selyemhernyókon tapasztalt renyhekóréhoz. A mesterséges fertőzés eddig járványt nem idézett elő a szabadban élő hernyók között. A fertőzés direkt átvitel által történik. A fertőző anyagot pedig mesterséges kultúrával tisztán még nem

állították elő, hanem már elpusztult hernyók kipréselése által nyerték. Az így nyert anyag pedig nem más, mint az állati test rothadó maradványai, a rothadásnak már elő-rehaladottabb stádiumában levő fertőző anyag keverve a levegőből odakerült hasadó és penészgombák spóráival. *Dr. Eckstein K.* által végzett kísérletek arra az eredményre vezettek, hogy a nedvesség által elpusztult hernyókból származó, valamint a renyhekórban elpusztult hernyókból szerzett bakteriumok nem voltak képesek fertőzést elő-idézni. A pebrinás selyemhernyóból szerzett és tiszta kultúrában tenyésztett anyaggal sikerült az apáczipille hernyói között a renyhekórt elő-idézni, de csak beoltás által, vagy ha etetés közben juttatták az állatba. Ha egészséges és beteg, vagy pedig elpusztult hernyókat egy helyen tartottak, eredmény sohasem mutatkozott. A *Wachtl* és *Tubeuf* által felfedezett „testecsek“ tehát azonosak a beteg selyemhernyón észlelt pebrina okozójával, melyet az apáczipille hernyóira átültetni sikerült.

A formaldehyd, mint konzerváló folyadék. Újabbban a formaldehyddel, mint konzerváló folyadékkal igen jól sikerült kísérleteket tettek. Konzerválásra legalkalmasabb a 4%-os formaldehyd (a kereskedésben kapható 40%-os). Igen sikerülten lehet vele különböző rovarlárákat konzerválni, ha a lárvákat előbb forró vízben öljük meg. A víz forrósága az illető lárva nagyságától függ. A formaldehyddel készült preparátumok évek múlva sem változnak, bár a folyadékot nem újítjuk meg. A preparátumok nem zsugorodnak össze, mint az alkoholban s nem is lesznek kocsonyásak, hanem inkább nagyon jól megkeményednek s kikészített bőrszerű tapintásúak lesznek. A formaldehyd rossz tulajdonsága, hogy kissé nehezen nedvesíti meg a beléje tett tárgyakat. Azonban ezen úgy segíthetünk, hogy az illető tárgyat, melyet formaldehyd-be akarunk tenni, előbb egy pillanatra alkoholba mártjuk. Egyes esetekben azonban a formaldehydnek ez a tulajdonsága emeli a praeparatum szépségét, például ha a *Diaspiditae* családhoz tartozó levéltetveket (*Chionaspis*, *Mytilaspis*, *Aspidiotus*) akarunk konzerválni. Ezek a levéltetvek

Vaddisznó befogó.

alkoholban egészen az illető növényrészre tapadnak s így alig lehet őket meglátni a preparátumon. Formaldehyd-ben azonban, épen azért, mert rosszul nedvesíti meg a beléje tett tárgyakat, a levéltetvek megmaradnak természetes állásukban. A formaldehyd egyes színeket nagyon jól megtart, a legtöbbet azonban elhalványítja. A növények levelei formaldehyd-ben piszkos szürkészöldek lesznek. Azonban a színeket nem szívja ki, mint az alkohol s így a folyadék nem is festődik meg, hanem mindvégig szép kristálytisztá marad. A formaldehyd madarak (egészen harkály nagyságig) és emlősök (mókus nagyságig) száraz konzerválására is alkalmas. A madarakat és emlősöket nagyságuk szerint három-négy napig kell 4%-os formaldehyd-be tenni. A madarak és az emlősök a formaldehydből kivéve egészen megkeményednek. Czélszerű őket előbb kizsigerelni s mielőtt formaldehyd-be tennők, egy pillanatra alkoholba mártani.

IRODALOM.

Darányi Ignác nagyérdemű földművelésügyi ministerünk sohasem szünő ügybuzgalma s körültekintő gondossága ismét két jeles gazdasági érdekű művel ajándékozta meg a magyar gazdaközönséget. Az egyik az *Édesvízi halászat és haltenyésztés*